

Roman Jelínek: „V legislativní oblasti má komora oproti jiným profesním stavům velké rezervy. Komora by se měla v následujícím období zasadit o zavedení „advokátského procesu“.

eFocus

Obhajoval klienty v kauze Poldi Steel, C.S.Fondů, H-systém bankéři a aktuálně například v kauze Opencard. Přesto obhajoby v trestních věcech přijímá jen zřídka. Důvodem je i přetrvávající nerovnost mezi obhajobou a obžalobou. Kandidát do představenstva České advokátní komory.

Co Vás k trestnímu právu přivedlo?

Tady platí „odříkaného největší krajíc“. Svou poslední zkoušku na fakultě jsem dělal z trestního práva u tehdy ještě asistenta JUDr. Jelínka. Jelínek zkoušel Jelínka, pro mé spolužáky komický zážitek a důvod, abych se trestnímu právu také věnoval. Přesto mě „trest“ neoslovil, svou budoucnost jsem viděl v právu civilním. Zlom nastal mým vstupem do advokacie. Jako spousta začínajících advokátů jsem teprve vytvářel vlastní klientelu a nezbylo než vzít za vděk „ofáky“. Naštěstí brzy přišla nabídka od mého školitele JUDr. Bobka, abychom spolu založili advokátní kancelář. JUDr. Bobka, experta na trestní právo, a jak on sám o sobě skromně říká, „druhého nejlepšího procesualistu v republice“, není třeba představovat. Mnozí mladí kolegové advokáti u něj skládali advokátní zkoušku a ti svědomití navštěvovali jeho přednášky z trestního práva na komoře. Naše spolupráce trvá již téměř dvacet let a stejně dlouho trvá má ambice „přerůst“ svého učitele.

Systém vzdělávání na komoře tedy znáte. Jak ho hodnotíte?

Organizace a náplň vzdělávání advokátů a advokátních koncipientů jsou léty propracované a uznávané. Přednášky probíhají v důstojných prostorech a lektori jsou většinou uznávaní odborníci ve svých oborech. Přesto bych měl určité náměty ke vzdělávání koncipientů. To by dle mého názoru mělo více rozvíjet schopnosti a dovednosti budoucího advokáta. Rétorické a argumentační schopnosti, vedení výslechů, základní orientace ve znaleckých posudcích, ale také např. vedení kanceláře, orientace v účetnictví a ekonomice provozu.

Kandidujete do představenstva advokátní komory. Co považujete na stavu české advokacie za pozitivní?

Jednoznačně nezávislost advokacie. I přes mnohé otevřené či skryté ataky - vedené pod heslem boje proti praní špinavých peněz nebo pod záminkou ochrany bezpečnosti státu - se stále daří nezávislost advokacie uhájit. Naštěstí je mezi námi dost starších kolegů, kteří pamatují státní dohled nad činností advokátů a mají řadu zkušeností s jeho dopady do vztahu advokát - klient. Nedělejme si ale iluze. Každá moc má tendenci se rozpínat. A mít advokacii pod kontrolou znamená mít pod kontrolou

soudní řízení a jeho výsledky.

Co naopak považujete na stavu české advokacie za negativní?

Vytrácí se kolegiálnost, úcta k profesi a stavovská hrdost.

Vidíte nějaké řešení?

Příčiny a řešení tohoto stavu vidím ve dvou rovinách. První je v osobní kvalitě lidí, kteří advokacii již vykonávají či do advokacie teprve vstupují. Po roce 1989 se otevřely dveře advokacie představitelům jiných právnických a dokonce neprávnických profesí, kteří mají tendenci přenášet praktiky svého předchozího povolání do advokacie. Děje-li se tak ke škodě klientů či stavu, je na místě nekompromisní postih.

Druhá rovina tkví ve vnímání profese advokáta ve společnosti. Každé pochybení, každé selhání je společností vnímáno negativně a vztaženo na celý stav. Tomu zabránit nelze. Ale je v možnostech komory – a přimlouvám se za to – vytvářet objektivní obraz advokacie ve společnosti. Přiblížit veřejnosti poslání a význam advokátů v právním státě, připomínat „pro bono“ činnost advokátů, jejich účast na kultivaci právního prostředí apod.

Proč kandidujete do představenstva, s čím přicházíte?

V minulých letech advokacie postupně ztratila významnou část smluvní agendy – sepisování zakladatelských dokumentů obchodních společností, sepisování dohod o společném jmění manželů, sepisování zástavních smluv. Advokacie byla připravena i o tradiční pilíř své činnosti – zastupování v řízeních před soudem. Část této agendy převzali notáři, daňoví poradci, exekutoři, část Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových a hrozí, že u soudu se budeme setkávat s reprezentanty neziskových organizací.

Proto chci prosadit, aby v oblasti vnější legislativy byla důrazněji akcentována ochrana a rozšiřování trhu právních služeb poskytovaných advokáty, ochrana stavovských zájmů a existenčních zájmů advokátů. Tedy konkrétně: zavedení povinného zastoupení účastníků soudního řízení advokátem (advokátský proces), přiznání statusu veřejné listiny listinám sepsaným advokátem, uzákonění advokátního tarifu s ohledem na právní jistotu klientů a přijetí komplexní úpravy provádění úkonů trestního řízení u advokátů a na advokátech (zejména osobní prohlídky, vydání a odnětí věcí, ochrana přenosu informací sdílených mezi advokáty navzájem a jejich zaměstnanci).

Po dvaceti letech je také na místě provést revizi stavovských předpisů, podrobit je srovnání se zahraniční úpravou, překonané odstranit, neúčelné změnit. Smyslem stavovských předpisů musí být úprava činnosti advokátů, advokátních koncipientů a advokátní komory jen v nezbytném rozsahu, účelná a srozumitelná.

Kandiduji na výzvu a s podporou řady kolegů, kteří mě osobně znají a znají výsledky mé práce v představenstvu komory. Na tuto práci chci navázat a věnovat se zejména legislativě. V této oblasti má komora oproti jiným profesním stavům velké rezervy.

V představenstvu komory jste již působil. Co se Vám podařilo, na co jste hrdý?

Na prvním místě musím zmínit prosazení legislativní úpravy výkonu advokacie ve společnosti s ručením omezeným. V té době byl ve vedení komory hluboce zakořeněn názor, že advokacie může být provozována jen osobně nebo ve sdružení. To samozřejmě výrazně diskvalifikovalo naše advokáty oproti zahraničním kolegům, jejichž odpovědnost byla limitována právě touto formou výkonu advokacie. V dubnu 2004 jsem představenstvu předložil návrh novely zákona o výkonu advokacie ve

společnosti s ručením omezeným a po vzrušených a dlouhých debatách byl tento záměr přijat.

Je pro mě jakýmsi zadostiučiněním, že někteří tehdejší odpůrci „eseroček“ dnes provozují advokacii právě touto formou.

V pomyslném žebříčku úspěchů následuje legislativní úprava domovních prohlídek a prohlídek jiných prostor u advokátů. Do té doby byly domovní prohlídky a prohlídky jiných prostor prováděny u advokátů podle standartní právní úpravy, která nijak nezohledňovala ochranu důvěrných informací poskytnutých klientem advokátovi. Je úsměvné, že tuto oblast upravoval jen stavovský předpis, tedy norma nezávazná pro policii a státní zastupitelství, která ukládala advokátovi povinnost informovat policejní orgán o tom, že v advokátním spisu se mohou nacházet informace podléhající povinnosti mlčenlivosti.

Záměr a návrh zmíněné legislativní úpravy byly prvním hmatatelným výsledkem činnosti mezirezortní komise České advokátní komory, nejvyššího státního zastupitelství, ministerstva spravedlnosti, ministerstva vnitra, Právnické fakulty Univerzity Karlovy, Fakulty právní Západočeské univerzity a Právnické fakulty Univerzity v Brně. Jejím dalším úkolem bylo navrhnout komplexní legislativní úpravu provádění úkonů trestního řízení u advokátů a na advokátech. Měl jsem tu čest komisi vytvořit a po dobu mého působení v představenstvu také řídit.

V neposlední řadě považuji za svůj úspěch, že jsem rozpoutal diskusi o postavení a poslání České advokátní komory v dnešní době.

Proč považujete tuto diskusi za důležitou?

Protože Česká advokátní komora zatím nemá žádného partnera v podobě spolku advokátů a aktuální situace vyžaduje ochranu stavovských, ale i existenčních zájmů advokátů, kloním se k názoru, že tuto roli musí komora převzít.

V odpovědi na otázku, zda komora jako veřejnoprávní korporace může vykonávat činnosti nad rámec zákonné úpravy. Zejména zda je oprávněna a má chránit trh právních služeb poskytovaných advokáty, zda je oprávněna prosazovat a hájit stavovské zájmy advokacie a existenční zájmy advokátů. V Německu, Rakousku, ale i v jiných zemích koexistují vedle sebe advokátní komory a advokátní spolky. I v českých zemích až do roku 1949 vedle sebe působily advokátní komora a Spolek českých advokátů. Toto uspořádání má své výhody.

Komory reprezentují veřejný zájem na řádné správě advokacie, dodržování volného přístupu k profesi, odbornou úroveň poskytovaných právních služeb, disciplinární pravomoc, evidenční povinnost apod. Jejich postavení je pevně zakotveno v právním řádu, je stabilní a více méně neměnné. Oproti tomu spolky jsou profesní sdružení vznikající na principu dobrovolnosti. Jejich posláním je právě prosazovat existenční zájmy advokátů, zájmy stavu, ale např. i vzdělávání advokátů, jejich hmotné zabezpečení ve stáří apod.

Vraťme se k Vašemu působení v představenstvu komory. Co se Vám naopak nepodařilo?

Prosadit povinné zastoupení účastníka civilního řízení advokátem, tzv. advokátní proces. I dnes považuji stav, kdy je právní zastoupení advokátem vyžadováno až v řízení o dovolení či před ústavním soudem, za pokrytecký. Vždyť sepsání žaloby, její změny, předkládání důkazních návrhů, provádění dokazování, zjišťování skutkového stavu věci, se odehrává na prvním stupni soudů. Právě zde je nejvíce třeba kvalifikované právní pomoci, advokáta se znalostí procesní a hmotně právní úpravy. Chyby způsobené v tomto stadiu řízení jsou v dovolacím řízení či v řízení o ústavní stížnosti neodstranitelné.

Druhým efektem je zrychlení řízení. Každý ví, že zpravidla více času ke kvalifikované práci potřebuje laik než odborník. Nejinak je tomu v soudním řízení. Jenom poučování účastníků řízení o tom, co je to povinnost tvrzení a povinnost důkazní, zabere soudcům spoustu času. A což teprve poučení na téma „jak klást otázky svědkům“.

Měla by komora zohledňovat rozdíly mezi advokáty z velkých kanceláří a advokáty působícími samostatně?

Práce advokáta ve velké advokátní kanceláři, zejména nadnárodní, má svá specifika oproti advokátovi působícímu samostatně. Přesto základní hodnoty a zásady profese zůstávají společná všem advokátům. Loajalita ke klientovi, povinnost mlčenlivosti, odborná kvalita poskytovaných služeb, nezávislost, etická pravidla atd.

Na kandidátní listině do představenstva jste na šestém místě. Při hodu kostkou znamená šestka štěstí. Zlomte vaz!

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Půl roku po účinnosti novely stavebního zákona](#)
- [Rozhovor s Adamem Vojtěchem](#)
- [Video rozhovor s Danielou Kovářovou](#)
- [Video rozhovor s Martinem Maisnerem](#)
- [Video rozhovor s Monikou Novotnou](#)
- [Video rozhovor s Robertem Nerudou](#)
- [Video rozhovor s Michalem Vepřekem](#)
- [Video rozhovor s Robertem Němecem](#)
- [Video rozhovor s Michalem Hinkem](#)
- [Video rozhovor s Janem Pořízkem](#)
- [Video rozhovor s Martinem Nedelkou](#)